

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 207/05-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. mája 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť M. B., K., zastúpenej advokátom JUDr. P. H., K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 15 C 681/94 a v súčasnosti pod sp. zn. 15 C 289/94 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 289/94 **p o r u š i l** základné právo M. B., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 289/94 **p r i k a z u j e** konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. M. B. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiat' tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Košice I povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. M. B. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 196 Sk (slovom osem tisíc stodevät' desiat' šesť slovenských korún), ktorú je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Ing. P. H., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 5. októbra 2005 č. k. I. ÚS 207/05-7 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. B., K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 15 C 681/94 a v súčasnosti pod sp. zn. 15 C 289/94 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1. Zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka a ďalší žalobcovia podali 22. augusta 1994 na okresnom súde „*proti odporcovi T. K. žalobu o odstránenie neoprávnenej stavby postavenej na v roku 1984 neoprávnene bez náhrady vyvlastnenom pozemku sťažovateľky eventuálne žalobu o zriadenie vecného bremena.*

Tento spor dostal na Okresnom súde Košice I sp. zn.: 15 C 681/94 a bol neskôr spojený do sp. zn.: 15 C 289/94.

(...) od určitého momentu ako keby celý súdny prípad zamrzol napriek tomu, že uplynulo už viac (...) ako 11 rokov od doby podania žaloby (...).

Pretože sťažovateľka má právo na vyriešenie veci bez zbytočných prieťahov a nemohla toho napriek bez počtu neformálnych ústnych informácií v príslušnej kancelárii OS Košice I (...) dosiahnuť, podala dňa 29. 04. 2005 oficiálnu písomnú sťažnosť na zbytočné prieťahy v konaní adresovanú predsedovi OS Košice I. (...)

Sťažovateľka sa domnieva, že vec nie je nijako zvlášť právne ani fakticky zložitá. (...)

Sťažovateľka sa tiež domnieva, že jej vlastné správanie nezavinilo žiadne prieťahy, ktoré by sa jej alebo jej právnym predchodcom alebo jej strane mohli pripočítať na ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. (...)

Sťažovateľka sa domnieva, že má právo požadovať aj finančné zadosťučinenie za porušenie svojho základného ústavného práva aspoň vo výške 80 000.- Sk. (...) Tento návrh v zmysle § 50 ods. 3 zákona o Ústavnom súde odôvodňuje tým, že až do augusta 2005 nebolo v konaní rozhodnuté takže sťažovateľka bola a je v absolútnej právnej neistote nielen čo do existencie (alebo neexistencie) svojho práva na pozemkovú parcelu ale v prípade uznania jej práva na pozemkovú parcelu, čo očakáva, hlavne je v absolútnej právnej neistote čo sa týka finančnej možnosti využitia svojej pozemkovej parcely na prenájom za úhradu. Stratila tak na možnom nájme hodnoty doposiaľ už za neuveriteľných minimálne 132 mesiacov. (...)

Svoju majetkovú aj nemajetkovú ujmu vidí sťažovateľka okrem iného aj v pocitoch neistoty, márnosti, krivdy a úzkosti vyplývajúcich zo situácie, keď súd za neprimeranú dobu vyše 11 rokov nerozhodol a ani plynulo nekonal v jej prípade, ktorého predmetom je majetkový spor ktorého výsledok však má priamy vplyv na príjem sťažovateľky. Sťažovateľka si uvedomuje, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je prípadná náhrada škody, preto sa ani neodvoláva a ani neuplatňuje napr. celú sumu stratenej náhrady za prenájom pozemku za dobu vyše 11 rokov, o ktorú v neposlednom rade ide a neuplatňuje ani jej časť. Ale 80 000.- Sk považuje za primeranú čiastku z dôvodu 11-ročného trvania tohto konania a 11-ročného denného stresovania. (...)

1.2. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd v predmetnej veci vydal tento nálež:

„1. Základné právo pani M. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn.: 15 C 681/94 neskôr spojenom do sp. zn.: 15 C 289/94 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje, aby v konaní vedenom na OS Košice I pod sp. zn. 15 C 681/94 neskôr spojenom do sp. zn.: 15 C 289/94 konal bez zbytočných prietahov.

3. M. B. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 80 000.- Sk (...), ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

Sťažovateľka si zároveň uplatnila aj náhradu trov konania vo výške 7 953 Sk, ktorú neskôr upravila na sumu 10 847 Sk.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. A. M., listom z 3. apríla 2006 sp. zn. Spr. 2364/05 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 28. apríla 2006.

2.1. Predseda okresného súdu podal chronológiu vykonaných úkonov v napadnutom konaní a uviedol nasledovné relevantné skutočnosti:

„(...) Po skutkovej stránke je vec značne zložitá. Vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie a vypracovaný geometrický plán.

V spise som zistil aj obdobia nečinnosti súdu a to od 6. 4. 1995 do 27. 7. 2000 a od 17. 1. 2001 do 16. 10. 2003. K týmto prietahom došlo v dôsledku zmien v osobe vybavujúceho sudcu a značnej zaťažnosti oddelenia a celého súdu v tom čase.

Zároveň Vám oznamujem, že netrvám na ústnom pojednávaní o sťažnosti.“

2. 2. Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedol tieto podstatné skutočnosti:

„(...) Po preštudovaní písomného stanoviska odporcu Okresného súdu Košice I zo dňa 03. 04. 2006 sťažovateľka konštatuje, že toto písomné stanovisko odporcu plne potvrdzuje údaje, ktoré už sama sťažovateľka v pôvodnej sťažnosti Ústavnému súdu uviedla. Z tohto vyjadrenia odporcu vyplýva, že sama sťažovateľka nijako nezapríčinila prieťahy v konaní. Samotné vyjadrenie odporcu potvrdzuje obdobie nečinnosti súdu okrem iného aj od 06. 04. 1995 do 27. 07. 2000 a aj od 17. 01. 2001 do 16. 10. 2003.

Celková doba od podania žaloby dňa 22. 08. 1994 sa približuje už 12 rokom.

Po skutkovej stránke nepovažuje sťažovateľka vec za značne zložitú, naopak za veľmi jednoduchú. Zložitost' pre odporcu spočíva len v tom, že spojil viac podobných alebo celkom rovnakých vecí (rozdielni sú len žalobcovia – žalovaný je ten istý) do jednej veci a len kvôli tomu odporca považuje teraz vec za zložitú. (...)

Sťažovateľka súhlasí s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ÚS (...).

Sťažovateľka si uplatňuje celkom na trovách právneho zastúpenia 10 847.- Sk na účet právneho zástupcu (...).“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pôvodne pod sp. zn. 15 C 681/94 a v súčasnosti pod sp. zn. 15 C 289/94:

Dňa 22. augusta 1994 podali A. F. (ďalej aj „žalobca v 1. rade“), Š. F. a M. B. (ďalej spolu aj „žalobcovia“) na okresnom súde žalobu o odstránenie neoprávnenej stavby proti T.

K. (ďalej aj „žalovaný v 1. rade) a neskôr žalobu rozšírili aj na mesto K. (ďalej aj „žalovaný v 2. rade“, spolu aj „žalovaní“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 15 C 681/94.

Dňa 4. apríla 1995 okresný súd vyzval žalobcov na zaplatenie súdneho poplatku a žalovaného v 1. rade, aby sa v lehote 15 dní vyjadril k žalobe.

Dňa 19. apríla 1995 žalobcovia požiadali súd o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 25. apríla 1995 sa k žalobe vyjadril žalovaný v 1. rade.

Dňa 12. februára 1997 žalobcovia navrhli zmenu petitu svojej žaloby tak, že za žalovaného označili aj mesto K.

Dňa 19. februára 1997 sudkyňa dala úpravou kancelárii súdu pokyn, aby podanie z 12. februára 1997 doručila mestu K. a vyzvala žalobcov na predloženie podkladov na rozhodnutie o oslobodení od súdnych poplatkov.

Dňa 27. júla 2000 okresný súd uznesením č. k. 15C 681/94-11 rozhodol o pripustení zmeny petitu žaloby, na základe ktorého sa na strane žalovaného stalo účastníkom konania aj mesto K.

Dňa 14. augusta 2000 okresný súd nariadil vo veci pojednávanie na 8. november 2000 a vyzval žalobcov na doručenie rovnopisu žaloby.

Dňa 17. augusta 2000 okresný súd požiadal Okresný úrad K., katastrálny odbor (ďalej len „kataster nehnuteľností“), o zaslanie listov vlastníctva a identifikáciu parciel ohľadom sporných nehnuteľností a žalobcom zaslal tlačivo potvrdenia o osobných majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 25. septembra 2000 kataster nehnuteľností zaslal súdu požadované listiny.

Dňa 25. septembra 2000 sa k žalobe vyjadril žalovaný v 2. rade.

Dňa 27. septembra 2000 kataster nehnuteľností oznámil súdu, že LV č. 10258 bol zrušený a sporná parcela č. 6993/2 zapísaná pôvodne na tomto LV prešla do vlastníctva mesta K. a je vedená na LV č. 11620.

Dňa 17. októbra 2000 okresný súd odročil pojednávanie nariadené na 8. november 2000 na 17. január 2001.

Dňa 26. októbra 2000 žalobcovia oznámili súdu, že v dôsledku úmrtia žalobcu v 1. rade sa žalobkyňou stáva M. B., jeho právna nástupkyňa.

Dňa 31. októbra 2000 okresný súd urgoval u žalobcov predloženie rovnopisu žaloby.

Dňa 17. januára 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom zistenia a upresnenia okruhu nástupcov po neb. A. F. a neb. A. F.

Dňa 5. augusta 2002 bol spísaný úradný záznam ohľadom zistenia potenciálnych dedičov žalobcu v 1. rade.

Dňa 4. septembra 2002 okresný súd vyzval žalobcov na predloženie podkladov k žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a na úpravu petitu žaloby uvedením všetkých dedičov po žalobcovi v 1. rade.

Dňa 26. septembra 2002 bola súdu doručená žiadosť právneho zástupcu žalobcov o predĺženie lehoty na doplnenie návrhu.

Dňa 9. decembra 2002 právny zástupca žalobcov predložil súdu žiadané doklady (najmä potvrdenia o majetkových pomeroch) a doplnenie žaloby podľa jeho výzvy. Nástupcami po žalovanom v 1. rade sa stali: M. B., A. F., A. S. a M. F.

Dňa 26. júna 2003 okresný súd vyzval Okresný úrad K. (ďalej len „okresný úrad“), aby v lehote 20 dní predložil spisový materiál, ktorý súvisí s rozhodnutím bývalého Obvodného národného výboru K. č. 5882/83/84-Go o vyvlastnení nehnuteľnosti, a žalobcov vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za návrh vo výške 500 Sk.

Dňa 9. júla 2003 žalobcovia zaplatili súdny poplatok.

Dňa 23. júla 2003 okresný úrad oznámil súdu, že žiadaný spis sa v jeho archíve nenachádza.

Dňa 15. augusta 2003 súd nariadil pojednávanie na 16. október 2003.

Dňa 2. septembra 2003 okresný súd priznal niektorým žalobcom oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 16. októbra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom zváženia znaleckého dokazovania a preštudovania podkladov a vyjadrení účastníkov konania doručených na pojednávaní.

Dňa 3. decembra 2003 bolo doručené súdu vyjadrenie M. B. a spol.

Dňa 5. marca 2004 bolo nariadené pojednávanie na 1. apríl 2004.

Dňa 1. apríla 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd pripustil zmenu žalobného návrhu. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že bude vykonaný dopyt na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, a žalovanému v I. rade súd uložil povinnosť predložiť doklady (kúpne zmluvy a geometrické plány).

Dňa 27. apríla 2004 bol súdu doručený návrh A. F. a spol. na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaných a návrh otázok pre znalca.

Dňa 5. mája 2004 a 13. mája 2004 žalobcovia predložili súdu doklady podľa jeho výzvy.

Dňa 17. mája 2004 žalobcovia doručili súdu vyjadrenie vo veci samej.

Dňa 17. júna 2004 okresný súd pripustil, aby do konania na strane žalovaných pristúpil ďalší účastník, a to T. K., s. r. o., ktorý bude v konaní vystupovať ako žalovaný v 3. rade.

Dňa 11. novembra 2004 okresný súd uznesením č. k. 15 C 289/94-150 spojil na spoločné konanie veci sp. zn. 15 C 313/94, 18 C 417/94, 15 C 805/94, 15 C 806/94, 15 C 817/94, 15 C 821/94, ako aj napadnutú vec sp. zn. 15 C 681/94, ktoré budú ďalej vedené pod sp. zn. 15 C 289/94. Súčasne ustanovil znalca z odboru geodézia a kartografia.

Dňa 23. novembra 2004 súd požiadal Katastrálny úrad v K., Správu katastra K. I (ďalej len „správa katastra“), aby oznámil, či mu, resp. bývalému Stredisku geodézie a kartografie bolo zaslané právoplatné rozhodnutie Obvodného národného výboru K. č. 5882/83/84-Go z 20. februára 1984.

Dňa 7. decembra 2004 správa katastra oznámila súdu, že uvedené rozhodnutie bolo zaslané Stredisku geodézie a kartografie 5. apríla 1985.

Dňa 10. decembra 2004 sťažovateľka zložila preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak

porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 15 C 681/94 a neskôr pod sp. zn. 15 C 289/94 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania nemožno pripísať na vrub zložitosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, treba konštatovať, že na celkovej dĺžke konania mala menší podiel aj sťažovateľka, napr. nezaplatením súdneho poplatku, ktorý je splatný s podaním návrhu, resp. tým, že podklady pre rozhodovanie o oslobodenie od súdneho poplatku predložila až na výzvy súdu. V okolnostiach daného prípadu však podiel sťažovateľky na vzniknutých prietáhoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlhé, takmer dvanásť rokov trvajúce konanie okresného súdu.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že napadnuté konanie sa začalo 22. augusta 1994, teda do dnešného dňa trvá už takmer dvanásť rokov, čo už samo osebe nemožno považovať za primeranú dobu konania. Okrem toho možno konštatovať, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný v období od 22. augusta 1994 do 4. apríla 1995 (*minimálne šesť mesiacov*), od 25. apríla 1995 do 19. februára 1997 (*dvadsaťjeden mesiacov*), od 17. januára 2001 do 5. augusta 2002 (*osemnásť mesiacov*), od 9. decembra 2002 do 26. júna 2003 (*šesť mesiacov*) a od 23. novembra 2004 dosiaľ (*osemnásť mesiacov*). Okresný súd teda počas piatich rokov a deviatich mesiacov nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v napadnutej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K prietáhom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Obranu predsedu okresného súdu, podľa ktorého „*k týmto prietáhom došlo v dôsledku (...) značnej zaťažnosti oddelenia a celého súdu v tom čase*“, nemožno akceptovať.

V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal alebo nemohol riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Pokiaľ predseda súdu poukazuje na to, že *„k týmto prieťahom došlo v dôsledku zmien v osobe vybavujúceho sudcu“*, treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na uvedené skutočnosti.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 80 000 Sk, ktoré zdôvodnila najmä tým, že „bola a je v absolútnej právnej neistote. (...) Svoju majetkovú aj nemajetkovú ujmu vidí sťažovateľka okrem iného aj v pocitoch neistoty, márnosti, krivdy a úzkosti vyplývajúcich zo situácie, keď súd za neprimeranú dobu vyše 11 rokov nerozhodol a ani plynulo nekonal (...)“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky považuje za primerané v požadovanej výške 80 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prípravu a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti 16. septembra 2005 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 28. apríla 2006). Za dva úkony vykonané v roku 2005 patrí odmena v sume dvakrát po 2 501 Sk a dvakrát režijný paušál po 150 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2006, patrí odmena v sume 2 730 Sk a k tomu režijný paušál v sume 164 Sk v zmysle citovanej vyhlášky. Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 8 196 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2006